

DECIZIE

06 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,

judecătorul

Judecătorii

Tatiana Vieru

Tamara Chișca-Doneva, Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală, Valentina Clevadî

examinînd recursul declarat de către Șiman Ion, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Șiman Ion împotriva Ministerului Justiției privind constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei, constatarea faptului supunerii stresului și umilințelor în rezultatul încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei și încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 decembrie 2015 prin care s-a respins apelul declarat de Șiman Ion și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 31 iulie 2015,

c o n s t a t ă

La 07 mai 2015, Șiman Ion s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției privind constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei, constatarea faptului supunerii stresului și umilințelor în rezultatul încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei și încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 25.01.2012 s-a adresat Judecătoriei Rîșcani mun.Chișinău cu o cerere de chemare în judecată prin care a solicitat constatarea faptelor încălcării dreptului său constituțional privind prezumția nevinovăției, ale drepturilor sale procesuale privind legalitatea pornirii urmăririi penale, de constatare a aplicării față de el a torturii psihice, încasarea din contul Ministerului Finanțelor în beneficiul său a prejudiciului material și moral cauzat prin

atragera ilegală la răspundere penală, prin supunerea la confruntări și expertize inutile, prin hărțuirea și umilirea sa.

Indică reclamantul că, prin încheierea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 31.01.2012 cererea de chemare în judecată a fost restituită, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07.06.2012, încheierea din 31.01.2012 a fost casată, cu restituirea pricinii spre rejudecare.

La data de 30 iunie 2014, prin hotărîrea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial, iar hotărîrea i-a fost eliberată cu o întârziere de peste 3 luni, deși normele imperative a legii stabilesc un termen de 2 săptămîni.

La 14 iulie 2014 a declarat apel împotriva hotărîrii primei instanțe, iar la 14 noiembrie 2014 a depus apelul motivat.

La 18 iulie 2014 și la 13 noiembrie 2014 a fost depus apel de către Ministerul Finanțelor.

Menționează că, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 ianuarie 2015 apelul declarat de către el a fost respins, fiind admis apelul declarat de Ministerul Finanțelor, casată integral hotărîrea primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

La 10.02.2015 a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29.01.2015.

Astfel, indică reclamantul că, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 06 mai 2015, a fost casată decizia Curții de Apel din 29 ianuarie 2015 și menținută hotărîrea Judecătorei Rîșcani din 30 iunie 2014.

În continuare susține reclamantul că, cererea de chemare în judecată a fost examinată cu încălcarea termenilor rezonabili, iar drept motiv al încălcării acestor termeni a fost adoptarea unor hotărîri vădit ilegale și prin urmare declarate nule, stabilirea ședințelor de judecată cu un interval extrem de mare de timp, precum și neeliberarea în termenii stabiliți de lege a hotărîrilor emise.

A mai inidicat că, pe parcurs de peste 3,5 ani, începînd cu data de 15 ianuarie 2012, în urma acțiunilor ilegale a instanțelor de judecată, a fost preocupat de acest litigiu, care i-a răpit o mulțime de timp și sănătate, pentru a demonstra un lucru cunoscut și demonstrat prin probe pertinente.

În opinia sa, conflictul dat s-ar fi putut tergiversa și mai mult, în cazul în care nu solicita de la toate instanțele accelerarea examinării cauzei, cereri care însă au fost respinse ilegal, pe motiv că nu există riscul încălcării examinării conflictului în termeni rezonabili.

Consideră că acțiunile judecătorilor care au examinat acest litigiu, au demonstrat inexistența unui proces echitabil în sensul art.6 CEDO, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 ianuarie 2015 a avut loc și o atentare asupra proprietății sale financiare, prin violarea prevederilor art.1 al Protocolului adițional nr.1 al CEDO.

Solicită reclamantul, constatarea faptului încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei, constatarea faptului că în urma neexaminării litigiului în termeni rezonabili și în urma emiterii unor hotărâri ilegale și neîntemeiate, a fost supus stresului și umilințelor, precum și încasarea de la bugetul de stat în beneficiul său a prejudiciului moral în mărime de 20 000 unități convenționale.

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 31 iulie 2015 cererea de chemare în judecată a fost respinsă.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, Șiman Ion a contestat-o cu apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 decembrie 2015 s-a respins apelul declarat de Șiman Ion și s-a menținut hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 31.07.2015.

La 28 decembrie 2015 Șiman Ion a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu hotărârile contestate, considerându-le neîntemeiate și ilegale, prin faptul că nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele cauzei și au fost încălcate și aplicate în mod eronat normele de drept material și procedural.

În acest sens, susține recurentul că nu a avut parte de un proces echitabil în sensul art. 6 CEDO.

La fel, indică că, raportul prezentat de Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău privind modul de respectare a termenului rezonabil de examinare a cauzei, nu demonstrează că tergiversarea examinării litigiului timp de aproape 3 ani ar fi avut loc din pricina lui, ci pentru că pe parcursul examinării litigiului au fost emise o serie de hotărâri declarate nule, precum și că nejustificat s-a acordat timp pîrîților, iar ședințele de judecată erau stabilite cu un interval de 2-3 luni.

A mai indicat recurentul că, instanța de apel nu a examinat la ora indicată în citație apelul, ci peste trei ore, în lipsa sa.

Verificînd în limitele invocate în recurs legalitatea hotărîrilor atacate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel, a modifica parțial hotărârea primei instanțe și anume în partea încasării prejudiciului moral, cu menținerea în rest a hotărîrii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțînd o nouă hotărîre.

În conformitate cu art. 2 alin. (1) al Legii nr. 87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat

dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă.

Actele cauzei atestă că, recurentul Șiman Ion la 25 ianuarie 2012 s-a adresat în Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor și Procuraturii Generale privind constatarea faptului încălcării dreptului la prezumția nevinovăției și aplicării torturii psihice, repararea prejudiciului material și moral.

La 06 mai 2015 pe cauza dată a fost emisă o hotărîre definitivă și irevocabilă.

Considerînd că a fost încălcat termenul rezonabil de examinare a cererii din 25 ianuarie 2012, reclamantul Șiman Ion a solicitat instanței de judecată constatarea faptului încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei, constatarea faptului că în urma neexaminării litigiului în termeni rezonabili și în urma emiterii unor hotărîri ilegale și neîntemeiate, a fost supus stresului și umilințelor, precum și încasarea de la bugetul de stat în beneficiul său a prejudiciului moral în mărime de 20 000 unități convenționale.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii, soluția dată fiind menținută și de către instanța de apel.

În opinia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ, hotărîrile adoptate în pricină nu pot fi menținute, deoarece concluziile expuse în acestea contravin circumstanțelor pricinii, iar litigiul a fost soluționat cu interpretarea eronată a normelor de drept material.

În conformitate cu art. 4 alin. (1) și (2) al Legii nr. 87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiției, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare și suportarea costurilor și cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului.

Instanța de judecată care examinează în fond cauza, organul de urmărire penală, autoritatea implicată în proces sau, după caz, executorul judecătoresc ori autoritatea responsabilă de executarea hotărîrii judecătorești prezintă Ministerului Justiției un raport motivat privind modul de respectare a termenului rezonabil și, după caz, dosarul sau o copie de pe dosar.

Astfel, în vederea examinării juste și obiective a cauzei, instanței de judecată i-a fost prezentat raportul Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău asupra cauzei civile depuse de Șiman Ion împotriva Ministerului Finanțelor și Procuraturii Generale privind

constatarea faptului încălcării dreptului la prezumția nevinovăției și aplicării torturii psihice, repararea prejudiciului material și moral.

După cum rezultă din raportul menționat, cauza nominalizată a parvenit în Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău la 25.01.2012.

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 31.01.2012 cererea de chemare în judecată a fost restituită, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07.06.2012, încheierea din 31.01.2012 a fost casată, cu restituirea pricinii spre rejudecare.

La 14.11.2012 reclamantul a înaintat cerere de recuzare judecătorului Valentin Ilașco, care a fost admisă prin încheierea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 14.11.2012.

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 19.11.2012 cauza nominalizată a fost primită în procedura unui alt judecător.

Prin urmare, la data de 11.02.2013, avînd în vedere lipsa tuturor participanților la proces, ședința de judecată a fost amînată.

La 19.03.2013 ședința de judecată a fost amînată din motivul neprezentării intervenientului accesoriu.

La 25.04.2013 s-a început examinarea cauzei în fond, însă ședința de judecată a fost amînată din motivul lipsei împuternicirilor reprezentantului pîrîtului, Ministerul Finanțelor.

La 27.06.2013 nu s-a prezentat reprezentantul intervenientului accesoriu – MAI, care a depus cerere de amînare, însă avînd în vedere citarea legală s-a început examinarea cauzei în lipsa acestuia, fiind anunțată ulterior întrerupere pentru pîregătire, reprezentantul pîrîtului fiind atenționat să prezinte referința.

La 23.09.2013 a fost continuată examinarea cauzei în fond, fiind audiate explicațiile reclamantului Șiman Ion, iar avînd în vedere expirarea termenului rezervat pentru examinarea cauzei, a fost anunțată întrerupere.

La 27.09.2013 nu s-au prezentat în ședința de judecată nici reclamantul Șiman Ion și nici reprezentanții pîrîtului și a intervenientului accesoriu, ședința de judecată fiind amînată din motivul neprezentării părților.

La 04.11.2013 s-a continuat examinarea cauzei, reclamantul solicitînd anexarea la materialele cauzei a unor acte, iar reprezentantul pîrîtului a solicitat termen pentru a studia probele prezentate, astfel instanța acordînd termen ultimului, cu amînarea ședinței de judecată.

La 12.12.2013 ședința de judecată a fost amînată la cererea reprezentantului pîrîtului privind prezentarea probelor suplimentare.

La 23.12.2013 reclamantul Șiman Ion a prezentat cerere de completare a cerințelor, motiv pentru care ședința de judecată a fost amînată pentru expedierea cererii date în adresa părților neprezente.

La 19.02.2014 ședința de judecată a fost amînată din cauza că instanța s-a reținut la examinarea unei cauze penale.

La 19.03.2014 au fost audiate explicațiile reprezentantului pîrîtului, cercetate materialele cauzei, ședința de judecată fiind amînată din motivul expirării termenului rezervat pentru examinarea cauzei.

La 11.04.2014 ședința de judecată a fost amînată din motivul aflării judecătorului în concediu medical.

La 21.05.2014 au fost audiate suplimentar explicațiile reclamantului, la cererea acestuia, precum și explicațiile reprezentantului pîrîtului, ședința de judecată fiind amînată din motivul expirării termenului rezervat pentru examinarea cauzei.

La 13.06.2014 a fost finisată examinarea cauzei în fond, fiind audiate susținerile verbale ale părților, cu amînarea deliberării și pronunțării hotărîrii pentru 30.06.2014.

La data de 30 iunie 2014, prin hotărîrea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial, fiind constatat faptul încălcării dreptului constituțional a lui Ion Șiman privind prezumția nevinovăției și ale drepturilor procesuale privind pornirea urmăririi penale, cu încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Ion Șiman a sumei de 8000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și 10 000 lei, cu titlu de prejudiciu material.

În continuare, actele cauzei atestă că, hotărîrea primei instanțe a fost contestată cu apel atît de către Șiman Ion cît și de Ministerul Finanțelor.

La 29 ianuarie 2015 Curtea de Apel Chișinău a respins apelul declarat de Șiman Ion, a admis apelul Ministerului Finanțelor, a casat hotărîrea primei instanțe și a emis o nouă hotărîre de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

La 10.02.2015 și suplimentar la 24.04.2015, Șiman Ion a declarat recurs împotriva deciziei menționate.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 06 mai 2015, a fost admis recursul declarat de Șiman Ion, fiind casată decizia Curții de Apel din 29 ianuarie 2015 și menținută hotărîrea Judecătorei Rîșcani din 30 iunie 2014.

În acest context, instanța de recurs reține perioada de referință a procedurii judiciare începînd cu 25.01.2012 - ziua adresării cu cerere de chemare în judecată, și pînă la 06 mai 2015- pronunțarea deciziei irevocabile. Astfel, pricina dată s-a aflat pe rolul instanțelor de judecată 3 ani și 3 luni, dintre care 2 ani și 5 luni cauza s-a examinat în prima instanță, acest fapt în mare măsură reieșind atît din comportamentul părților la proces, cît și din conduita instanței judecătorești.

Potrivit art.192 alin.(1) CPC, pricinile civile se judecă în primă instanță în termen rezonabil. Criteriile de determinare a termenului rezonabil sînt: complexitatea pricinii, comportamentul părților în proces, conduita instanței judecătorești. Respectarea termenului rezonabil de judecare a pricinii se asigură de către instanță.

Conform art. 192 alin. (2) CPC, pricinile privind încasarea pensiei de întreținere, apărarea drepturilor și intereselor minorului, repararea prejudiciului cauzat prin

vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății ori prin deces, litigiile de muncă, contestarea actelor normative, a hotărîrilor, acțiunilor sau inacțiunilor autorităților publice, ale altor organe și organizații, ale persoanelor oficiale și funcționarilor publici se judecă de urgență și în mod prioritar.

În acest sens, Colegiul notează că, respectarea termenelor procesuale rezonabile de examinare a pricinilor civile trebuie să constituie o garanție a asigurării soluționării în mod rapid a cauzelor, a restabilirii drepturilor încălcate sau contestate, a libertăților și intereselor cetățenilor.

Mai mult decît atît, în corespundere cu Convenția pentru Protecția Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, fiecare are dreptul în mod echitabil, public, la examinarea procesului în termen rezonabil de către o instanță independentă și imparțială stabilită prin Lege (§1 art.6 al Convenției).

Tot aici, este de menționat faptul că termenul rezonabil trebuie raportat la fiecare caz în parte, luînd în considerare durata procedurii, natura pretențiilor, complexitatea procesului, comportamentul autorităților competente și al părților, dificultatea dezbaterilor, aglomerarea rolului instanței, precum și exercitarea căilor de atac.

În contextul dat, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa a instituit anumite criterii de apreciere a noțiunii de termen rezonabil (cauzele Josan, § 18, Mazepa, § 42, Holomiov, § 137) și anume: complexitatea cauzei, care se apreciază după caz și individual (se va ține cont de natura obiectului litigiului, precum și faptul dacă acțiunea a cuprins doar un singur obiect sau a fost conexate mai multe obiecte și/sau cereri, inclusiv ale unor persoane terțe); comportamentul părților, care include aprecierea comportamentului reclamantului. Se va aprecia bona/mala fides a tuturor părților implicate în proces, inclusiv existența unor întîrzieri inexplicabile, amînări neîntemeiate, consecutivitatea ședințelor, planificarea unei ordini a ședințelor cu pauze îndelungate etc.

La fel, trebuie luat în considerare și comportamentul autorităților (a instanțelor de judecată sau a organelor abilitate implicate în proces); miza (interesul) pentru reclamant, care relevă importanța sau scopul pentru persoana care pretinde violarea dreptului său la un termen nerezonabil.

Este de reținut că, deși legislația internă nu oferă o descifrare a noțiunii de „termen rezonabil”, se accentuează că prin obligarea respectării unui astfel de termen pentru înfăptuirea actului justiției atît normele naționale cît și cele internaționale invocă administrarea justiției fără întîrzieri neconforme de natură a-i compromite eficacitatea și responsabilitatea, statul fiind responsabil pentru activitatea autorităților publice, inclusiv a instanțelor judecătorești.

Subsecvent celor menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că la examinarea cererii de chemare în judecată depusă de către Șiman Ion la 25.01.2012, a fost depășit termenul rezonabil pentru examinarea a astfel de cauze. Or, acțiunea a dată a fost depusă de

către reclamant în temeiul Legii nr. 1545 din 25.02.1998 privind repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, iar în corespundere cu art. 192 alin. (2) CPC, astfel de litigii se examinează în mod prioritar.

La caz, nu pot fi reținute concluziile instanțelor de judecată precum că, examinarea cauzei pe o durată de 2 ani și 5 luni, în prima instanță, s-a datorat în mare parte neprezentării participanților la proces și cererilor de amânare a acestora, dat fiind că, normele enunțate supra îi garantează părții examinarea pricinii într-un termen rezonabil, iar încălcarea acestora nu poate fi pusă pe seama părții, chiar și în condițiile când amânarea pricinii a avut loc la solicitarea justițiabilului, care și pretinde încălcarea acestui drept.

În astfel de circumstanțe, Colegiul constată încălcarea termenului de examinare a cererii din 25 ianuarie 2012 depuse de Șiman Ion împotriva Ministerului Finanțelor și Procuraturii Generale privind constatarea faptului încălcării dreptului la prezumția nevinovăției și aplicării torturii psihice, repararea prejudiciului material și moral.

În conformitate cu art. 2 alin. (2) și (3) al Legii nr. 87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului (denumită în continuare *reclamant*).

Prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară indiferent de vinovăția instanței de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărârilor judecătorești sau a instituției de stat debitoare.

Conform alin. (6) al legii menționate, mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se stabilește de instanța de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum și de pretențiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanței de judecată și a autorităților relevante, de durata încălcării și de importanța procesului pentru reclamant.

În materia duratei nerezonabile a procedurilor judiciare, vine jurisprudența CEDO în cazul SRL „Deservire” vs Moldova, unde Curtea a acordat cu titlu de prejudiciu moral suma de 600 euro pentru violarea art. 6 § 1, în ceea ce privește

durata procedurilor timp de 6 ani și în cazul Cravcenco vs Moldova, unde Curtea a acordat suma de 3000 euro pentru 10 ani.

În același timp, Colegiul reține și faptul că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. În temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel, încât acesta să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

Prin urmare, avînd în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, instanța de recurs consideră necesar de a încasa de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției cu titlul de prejudiciu moral în beneficiul lui Șiman Ion suma de 5000 lei, sumă care în opinia instanței, poate fi considerată ca o compensare ce ar aduce la o satisfacție echitabilă recurentului Șiman Ion și care este una corelativă cu practica judiciară în cazuri similare.

Respectiv, nu poate fi admisă solicitarea recurentului Șiman Ion privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 20 000 unități convenționale, pentru încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, deoarece în opinia instanței de recurs este o sumă excesivă și vădit exagerată.

În consecința celor relatate, Colegiul precizează că instanțele ierarhic inferioare incorect au apreciat circumstanțele cauzei, ceea ce a dus la adoptarea unor soluții contrar normelor de drept material, în condițiile cînd termenul rezonabil admis de legislator a fost depășit.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe au fost adoptate cu încălcarea normelor de drept material, iar argumentele invocate de recurent sînt întemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărîri de admitere parțială a cererii de chemare în judecată.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Șiman Ion.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 02 decembrie 2015 și hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 31 iulie 2015, în pricina civilă la cererea de

chemare în judecată depusă de către Șiman Ion împotriva Ministerului Justiției privind constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei, constatarea faptului supunerii stresului și umilințelor în rezultatul încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei și încasarea prejudiciului moral, și se emite o nouă hotărîre prin care:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Șiman Ion împotriva Ministerului Justiției privind constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei, constatarea faptului supunerii stresului și umilințelor în rezultatul încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei și încasarea prejudiciului moral.

Se constată încălcarea termenului rezonabil de judecare a pricinii civile la cererea de chemare în judecată depusă de Șiman Ion împotriva Ministerului Finanțelor și Procuraturii Generale privind constatarea faptului încălcării dreptului la prezumția nevinovăției și aplicării torturii psihice, repararea prejudiciului material și moral.

Se încasează de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Șiman Ion suma de 5000 (cinci mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

În rest, cererea de chemare în judecată a lui Șiman Ion se respinge.
Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală

Valentina Clevadî